

Stanovisko České advokátní komory ke zrušení vyhlášky č. 484/2000 Sb.

Vyhláška č. 484/2000 Sb. (tzv. paušální či přísudková vyhláška – tak bývá často označována) stanoví, jaká je výše náhrady nákladů řízení spočívající v nákladech na zastoupení účastníka řízení advokátem, tj. kolik protistrana zaplatí účastníkovi řízení, který byl zastoupen advokátem a kterému byla soudem přiznána náhrada nákladů řízení. Výši náhrady stanoví vyhláška paušálně pro jeden celý stupeň řízení.

Přísudková vyhláška rozhodně nevznikla v době svého zrodu na popud české advokacie. Před ní platil desítky let jen (i před revolucí; dokonce i za první republiky) advokátní tarif, který byl postaven na počtu úkonů – tj. hlavně písemných podání a účastí advokátů u soudních jednání a sazbě za úkon. Advokátní tarif platí i nyní, a pokud si advokát nenasmlouvá s klientem jinou odměnu, je odměna vypočítávána právě podle advokátního tarifu.

Přísudková vyhláška se používá pouze v rámci soudního řízení a soudci podle ní přiznávají náhradu nákladů řízení, kterou je povinen zaplatit ten, kdo spor prohrál, tomu, kdo vyhrál.

Po přísudkové vyhlášce volali hlavně soudci a základní důvody tehdy byly dva: První byl ten, že pokud se používal advokátní tarif, měli někteří advokáti zájem na co nejvyšším počtu úkonů, proto navrhovali postupně stále nové důkazy, čímž docílovali odročování jednání a spory se tak protahovaly. **Druhý důvod byl ten,** že o náhradě nákladů řízení (kam patří i odměna advokáta) **rozhodují soudy z úřední povinnosti, tj. musí odměnu samy počítat. To bylo jednak složité a jednak to soudce zdržovalo od jiné práce.** Přísudková vyhláška tedy znamenala, že se vzal určitý průměr počtu úkonů advokátů a podle toho se stanovila odměna za všechny úkony v řízení před soudem v jednom stupni. To pak zároveň ale znamená, že když je úkonů (např. jednání u soudu) málo, je to pro advokáta výhodnější, když je jich naopak více, je to pro advokáta nevýhodné.

Když ÚS ČR dnes 25. dubna 2013 vyhověl návrhu senátorů na zrušení přísudkové vyhlášky, reálná situace se vrací do doby, kdy tady žádná taková vyhláška nebyla, tj. před rok 2000.

Soudy začnou počítat odměnu advokáta v rámci náhrady nákladů řízení opět podle počtu úkonů podle advokátního tarifu, který stále platí a který nikdo zrušit nenavrhuje. Advokacie existovala před přísudkovou vyhláškou, bude existovat i po ní.

*PhDr. Iva Chaloupková,
vedoucí odboru vnějších vztahů a tisková mluvčí České advokátní komory*